

12 — SMRT KAPETANA ZORANA

„Šefe, mislim da danas imam nešto za tebe“, reče Elvis, moj redovni stabdevač. Sagnuo se i ispod tezge izvadio svežanj raskupusanih časopisa. „Neka egzoterija. Je l' to beše ono što te zanima?“

Dugo već ponedeljkom ujutro na pijaci nije bilo ničega vrednog. Kontejneri ugrađeni u trotoar ne samo da su opljačkali poreske obveznike, smanjili i onako mizeran broj parking mesta u centru grada, već su i desetkovali ponudu polovnih knjiga, fotografija i sličnih stvari na Kalenića pijaci. Jebeni efekat leptira. Poslednju iole pristojnu kartonku sam kupio pre dva meseca. Jedan ne preterano redak Milan Jovanović, ali sa za njega neuobičajenim ferlaufom. Mršavo. Manje od petnaestak evrića. *Ako se prod.*

„Ezoterija? Ne baš, al' daj da vidim.“

Dok mi ih je pružao, jedan nevezani list ispao je iz sredine gomi-
le i poleteo mi niz nogu. Refleks iz mladosti je još bio tu. Pod

ispucalim jagodicama osetio sam rapav papir, ispunjen od početka do kraja stranice masnim crnim slovima. Odložio sam ga na kraj i počeo da je prelistavam gomilu.

Na prvi pogled, delovalo je beznadežno. Nekoliko izgužvanih *Trećih oka*, par bezvrednih *Misterija*, uglavnom sa pocepanim naslovnim stranicama. Spuštao sam jednu po jednu novinu nazad na tezgu.

„Ništa, a?“ Nije delovao previše razočarano. Verovatno se ipak nije ničemu ni nadao.

„Tja. Bezvredno. Čak i da su u boljem stanju.“

A onda, pred kraj gomile, naleteh na nekoliko *Emitora*. Rani brojevi. Nisu baš oni prvi, ali tu negde. Par sa naslovnim stranicama Boba Živkovića. Možda se neko iz generacije odrasle na *Seksu za početnike* primi. Ali većina ih je bila u lošem stanju, sa listovima koji su ispadali. Heftanje nije baš neki povež koji će istrpeti decenije.

„Šta je to?“ upita Elvis. „Vredi li?“

„Jedan amaterski časopis. Fanzin Kluba „Lazar Komarčić“. Naučna fantastika“, rekoh mu iskreno. Najbolje je biti iskren, kad nisu u pitanju veće pare. Posle će ti više verovati.

Sakupio sam na gomilu pet-šest celih *Emitora* i onih par neveza-nih listova sa kraja i pružio mu ih.

„Koliko?“ upitah.

„Reci sam.“

Cenkanje je bio deo rituala, ali sam žurio na posao, pa mi nije bilo do toga. A nije ni vredelo. „Dvesta kinti, maksimum. Raspadaju se. Na Kupindu se ne mogu prodati ni za sto kinti komad. Kad su čitavi.“

„Daj trista.“

„Dvesta“, rekoh, spuštajući ih. „Ne vrede.“

Podigao ih je sa tezge i ubacio u prljavu providnu plastičnu kesu. „Ajde. 'Oćeš i ove?“ pokazao je na *Treća oka*. „Nosi ih džabe.“

„Ma jok“, rekoh polazeći. „Kanta... ili jebeni kontejner.“

„Živ li si?“ upita me Svetlana iz dnevne sobe. Spustio sam torbu sa posla na ormarić u predsoblju i provirio unutra.

„Jesam. Valjda. Kako je bilo na poslu?“

„Bilo. Šta ti je to?“ upita me.

Nemo pogledah u izgužvanu kesu koju sam držao u rukama. „Nešto s Buvljaka. Ostalo mi od juče na zadnjem sedištu“, slagah.

„Imaš pilav na šporetu“, reče ona, srećom promenivši temu.

„Odmori. Sam ću“, rekoh i produžih do svoje radne sobice. Preskočih gomilu knjiga, časopisa i kesa sa fotografijama i sedoh za računar. Dok se sporo dizao, izvadio sam *Emitore* i papire iz kесе i stavio ih na sto ispred tastature. Jebote, jednom ću stvarno zakačiti neku gadnu boleštinu.

Iz explorera sa foldera Bibliografija otvorih fajl *Emitori koji mi nedostaju*. Nekih dvadesetak. Uglavnom sa kraja devedesetih, kada se Ljuba Damnjanović besomučno borio protiv entropije sveta koji nas je okruživao. Dovoljno je bilo da se jednog ponedeljka ne pojaviš i da ti promakne par brojeva krišom fotokopiranih u petnaestak primeraka u njegovoj firmi dok je šef bio na doručku. Međutim, ovih par koje sam kupio su bili svi iz osamdesetih, između pedesetog i osamdesetog broja. Retki, ali nezanimljivi za bilo kakvu prodaju.

Meni je u kolekciji tu falio samo jedan, 57, verovatno nekom dat, pa zagubljen. Napamet sam znao, pa nisam ni proveravao spisak.

„Šta si to našao?“ prenu me Svetlanin glas sa vrata.

„Neke stare *Emitore*. Žao mi bilo da ih ostavim Ciganima. Daću ih Žarku. Verovatno.“

„Šta je? Opet neko vaš odapeo?“

„Ne zajebavaj...“

Mada je verovatno bila u pravu, kao što su žene često u pravu. Srećom, nemaju previše strpljenja.

Složio sam *Emitore* po redu i sklonio na stranu pojedinačne listove iz očigledno rasparenih brojeva da kasnije probam da ih spojim. A onda, među tim nevezanim listovima, ugledah nešto nepoznato. Bila je to naslovna stranica sa ilustracijom u stilu časopisa u nastavcima iz dvadesetih i tridesetih godina prošlog veka koji su izlazili kao podlisci raznih magazina – *Ilustrovanog lista*, *Vremena*, kasnije nekih strip časopisa.

Ljuba Damnjanović je neposredno pred smrt, odmah posle bombardovanja, objavio novelu *Povratak kapetana Zorana*, urađenu u

stilu tih starih časopisa objavljivanih na šesnaest stranica. Klasična palpčina, sa naslovnim junakom koji u stilu Doka Sevidža ili, kasnije, Luna Kralja Ponoći, iz svog tajnog skrovišta ispod Avale kreće u borbu protiv zlih negativaca koji *doleću* sa Zapada. Kažem, neposredno *posle* bombardovanja. Ljuba je novelu podelio u nekoliko sveščica i povezao ih papirnom trakom. Ipak, svaka od sveščica bila je poseban broj *Emitora*. Postmoderno, rekao bi Aleksandar Jerkov, ali bio je to samo Ljuba. Ispred svoga vremena. I postmodernista.

Ali, ovo nije bilo to. Imao sam te Ljubine *Emitore*. Bio jedan od petnaest ljudi na planeti koji su pročitali *Povratak kapetana Zorana*. Ličilo je, ali nije bilo to. Ispod zaglavlja *Emitora* stajao je naslov *Smrt kapetana Zorana* i u uglu rukom napisan broj 487, a na dnu: April 2015. A ispod toga ilustracija u slaboj rezoluciji očigledno ukradena sa neta iz nekog od prvih brojeva *Amazinga*. Neka vazдушna bitka vintidž raketnih brodova, koja je pomalo podsećala na ranog Aleksa Rejmonda.

Okrenuh stranicu.

Mlazni auto jurio je avalskim drumom. Kod Čarapičevog brešta vozač je naglo okrenuo u levo na pošljunčanu stazu koja je vodila između stoletnih hrastova i bukava koja su natrkiljivala put ka skloništu. Na primljeni signal verni pratilac je odmah reagovao i stuštio se ka zakazanom mestu. Petnaest godina bilo je prošlo otkako se Zoran ušao u kriogenu komoru. Bojao se šta će unutra zateći. Šta ako je tečnost iscurela? Šta ako nadže samo mumificirano telo?

Pretnja ratom opet je aktivirala prekdač. Ruski bombarderi presreću američke iznad Kamčatke. Američki predsednik zove našeg na molitveni doručak, a bačuške premijera na paradu. Opet ćemo da nadrljamo, mda su Tarabići rekli da će se ovaj rat voditi iznad naših glava. Možda ovoga puta ni Zoran ne pomogne...

Šta je, bre, ovo. Je l' to mene neko zajebava. Ovo *jeste* Ljubin tekst. Okrenuh telefon.

„Žarko, je l' večeras ima sastanak Kluba.“

„Ima. Radionica. Nebitno. Dođi posle u kafanu“, reče Žarko, predsednik Kluba „Lazar Komarčić“.

„Ne mogu. Nemam vremena“, slagah ponovo. Prelazilo mi je u naviku. Je li, da vam nije palo na pamet da objavite neki *Emitor*. Rekoh, evo saće godišnjica od prethodnog, pa možda...”

„Ma jok. Miloš još skuplja materijal. Što pitaš?“

„Onako. Je li, koji je poslednji objavljeni broj? Da mi nije neki promakao?“

„Četristo osamdeset šest, mislim. Imaš dignutu onu novu stranicu na netu, pa proveri.“

„Jebo vas net. 'Ajde zdravo“, rekoh i spustih slušalicu.

Sedeo sam i gledao u naslovnu stranicu. Neka blaga jeza mi se polako uvlačila pod kožu. Iako je radijator bio zatrpan knjigama, hladnoća nije bila razlog za to. *U tvojim godinama čitaš previše fantastike*, rekoh sebi. *Nije dobro za zdravlje*.

„Zagrejala sam ti ipak ručak“, doviknu Svetlana iz kuhinje.

„Evo me“, rekoh. „Samo trenutak.“

Prošle godine, posle parastosa tetki na Topčiderskom groblju, prošetao sam delom groblja na kome je Ljuba sahranjen. Bezuspešno čitajući imena na spomenicima. Petnaest godina ipak je bilo dovoljno da obriše sećanje na tačno grobno mesto.

Red bi bilo da probaš ponovo, pomislih i ustadoh da na policu sa Emitterima stavim broj 487 na kraj reda.